

Til fylkestinget, Innlandet fylkeskommune.

Fra **NITO**, Trysil videregående skole.

Høringsinnspill, fremtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller.

Innledning

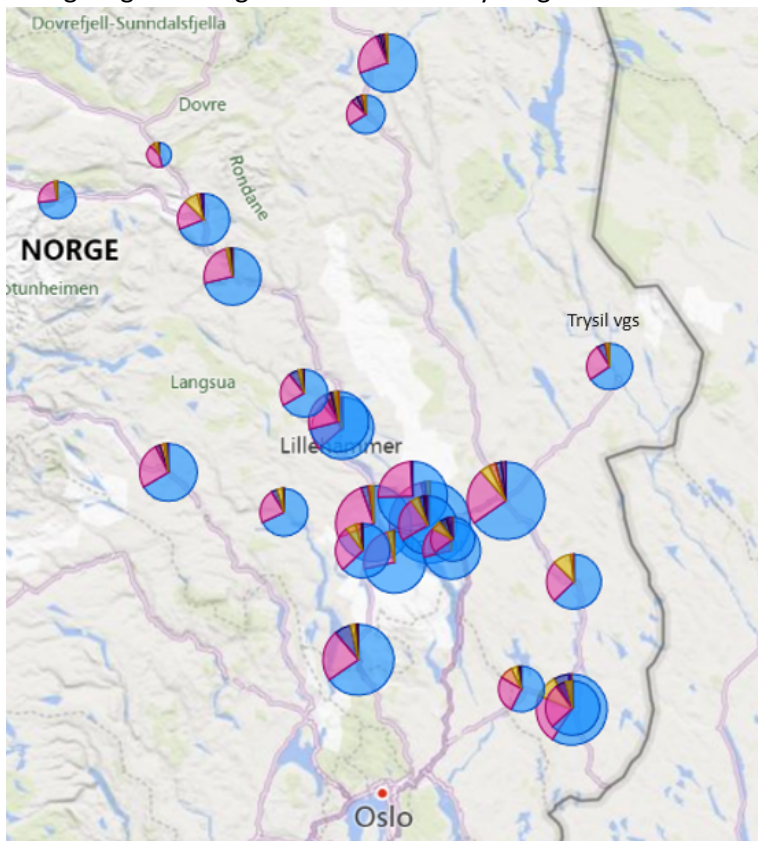
Trysil videregående skole oppfyller kriteriesettet som administrasjonen la til grunn for endringer i den fremtidige skole- og tilbudsstrukturen. Allikevel blir skolen vurdert nedlagt i alternativ 3. Begrunnelsen fra administrasjonen er at skolen vil være sårbar på sikt på grunn forventet nedgang i elevtallet, samt at Elverum vgs har samme tilbudsstruktur.

NITO lokallag ved Trysil vgs ønsker å belyse motargumenter og virkninger en eventuell nedleggelse vil få på de unge i nærområdet. Samt informere om at Trysil vgs er den eneste videregående skolen med lang erfaring i nett- og fjernundervisning.

Vi ber fylkestinget vurdere disse innspillene før det tar sin beslutning.

Det er viktig at fylkestinget er bevisst på at avstanden mellom Trysil vgs og Elverum vgs er 70 kilometer.

Trysil videregående skole er primærskole for Trysil kommune og Engerdal kommune. Samlet areal for disse kommunene er i overkant av 5200 km². Reiseavstand og reisetid for elevene er allerede i dag veldig lang for mange av elevene ved Trysil vgs.



Vedtak 1.

Utviklingen i demografien i Innlandet gjør at fylkeskommunen som skoleeier ønsker å se på skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Synkende elevtall utfordrer kvaliteten og forutsigbarheten for flere av opplæringstilbudene i fylket, og de økonomiske rammene gjør det krevende for skolene å utvikle robuste fagmiljøer med stabilitet for elever, lokalsamfunn og ansatte over tid.

- Trysil videregående skole har primærøkere fra Trysil kommune og Engerdal kommune. Beboerne bor spredt rundt om i kommunene, og det er allerede i dag for enkelte elever ca 1 times reisetid hver vei til og fra skolen. En nedleggelse av Trysil videregående skole vil medføre at majoriteten av elevene må flytte på hybel. Det er store reiseavstander. Opprettelse av kollektiv transport for å rekke skolestart på Elverum vgs kl 08 vil medføre store økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen. I tillegg vil elevene som ønsker å dagpendle få meget lang skoletransport, både tidsmessig og avstandsmessig. Dette vil selvsagt medføre negative konsekvenser for elevene og deres familier.
- Praktiske hensyn til kollektivtransport medfører per i dag at skoledagen ved Trysil vgs starter kl. 09. Kollektivtransport for skoleelever samkjøres mellom grunnskolen og Trysil vgs. Denne samkjøringen er ikke lenger mulig hvis Trysil vgs legges ned. Her er et praktisk eksempel: Legges Trysil vgs ned vil enkelte elever starte skolereisen sin ca kl 05 for å rekke skoledagen på Elverum vgs som starter kl. 08. Eventuelt må Elverum vgs forskyve oppstart av skoledagen til ca. kl 10. Noe som vil medføre følger for alle andre elever ved Elverum vgs. Uansett vil enkelte elever som dagpendler til Elverum vgs få en skoledag med 4-5 timer reisetid i tillegg til undervisningstid på skolen.
- Før en eventuell beslutning om nedleggelse av Trysil vgs må Innlandstrafikk vurdere mulighetene og økonomien når det skal være gratis skoleskysst til alle elever.
- Trysil kommune er en attraktiv turistdestinasjon. Selv om antall fødte i kommunen er lavere enn antall døde pr. år, har Trysil de siste årene en økning i innbyggertallet, selv om SSB's prognoser har vist noe annet. Dette fordi det er tilflyttere. Dette må også i hensyntas i Trysil sin demografi, ikke bare tall fra grunnskolens informasjonssystem (GSI) og bostedsregistrerte 1-6 åringer.
- Trysil og Engerdal kommuner mottar også flykninger. Disse tilbys spesialisert videregående utdanning for minoritetspråklige slik at de best mulig skal bli innlemmet i samfunnet. Dette er en utsatt gruppe som kommunene har tatt imot, og som trenger et lokalt skoletilbud. Denne gruppen er heller ikke med i beregningen fra administrasjonen for elevtallsutviklingen i regionen.
- Trysil videregående skole har en helt unik beliggenhet og nærhet til diverse sportsanlegg, særlig for skiidrettene hvor tilgangen til anlegg og snøsikkerhet er spesielt gode. Noe søkertallene til idrettsfag de siste årene også indikerer. Dette vintersportene alpint, freeski, langrenn og skiskyting. Trysil videregående skole rekrutterer elever fra andre fylker og land. Disse kommer ikke med i statistikk for demografi.
- Nedgangen i antall elever fra primærkommunene har skjedd over tid, og vil som denne prosessen påpeker også skje fremover. Trysil vgs har allerede i mange år undervist elever i videregående opplæring via nett. Trysil vgs er fylkeskommunens eneste Studiesenter for nettbasert undervisning. I 2024 undervises det nettbasert i programfag for Helse- og Oppvekstfag, Tannhelsesekretær, og fellesfag for generell studiekompetanse (norsk, engelsk, matematikk, historie, naturfag og kroppsøving). Denne digitale nettbaserte undervisningen

medvirker i dag til at skolen har en stabil og robust lærerstand med høyt kompetansenivå. Undervisningsstillingene kombineres mellom nettundervisning og vanlig undervisning på skolen. Dette bidrar til at skolen opprettholder kvalitet, forutsigbarhet og et robust fagmiljø også for de vanlige elevene.

Vedtak 2.

Framtidig skole- og tilbudsstruktur i Innlandet skal sikre et bredt, stabilt og likeverdig videregående utdanningstilbud. Fylkeskommunen ønsker derfor en bred høring som gir svar på hvordan fremtidens skole- og tilbudsstruktur skal utformes. Fylkeskommunen ønsker særlig svar på følgende spørsmål:

- Opplevs fordelingen mellom studieforbereende og yrkesfag hensiktsmessig for å tilfredsstillere fremtidige behov i arbeidslivet?
 - I Trysil- og Engerdal kommune er det 8500 fritidsboliger, i tillegg til fastboende. Bygge- og anleggsvirksomheten i kommunene er stor, og det er et godt samarbeid mellom Trysil vgs og arbeidsgiverne innen bransjen. Etterspørselen for fagarbeidere innen Helse- og oppvekst er også stor. Dette er yrkesfag som tilbys ved Trysil vgs i dag, og som er etterspurt av elever som ønsker å ta videregående opplæring i nærmiljøet. Disse elevene er med på å dekke behovet for fagarbeidere lokalt, og det er en fare for at noen av disse vil falle i utenforskap istedenfor å bidra i lokalt arbeidsliv hvis lokalt skoletilbud legges ned.
- Hvordan sikre bredden innen studieforbereende opplæring, med hensyn til kreative utdanningsprogram?
 - Det bør vurderes å tilby flere fag innen studieforbereende opplæring som nettbasert opplæringstilbud. Ikke bare på kreative utdanningsprogram. Da vil alle elever i Innlandet fylkeskommune få et mer likeverdig tilbud.
- Hvordan kan vi tilrettelegge for borteboere bedre enn i dag? Spesifiser gjerne samarbeidstiltak i og med den enkelte vertskommune, hjemkommune, fylkeskommunen og eventuelt andre aktører.
 - Hvis Trysil vgs legges ned vil majoriteten av de ungdommene som velger å ta videregående utdanning i primærkommunene måtte flytte på hybel. Administrasjonen har lagt frem svak dokumentasjon på hvordan ungdom som flytter på hybel fra de er 15 år gjennomfører videregående opplæring. Dokumentasjonen sier ikke noe om hvordan hybeltilværelse er for de elever som ikke ønsker, eller ikke har mulighet, å bo på hybel. Antallet som ikke ønsker, eller ikke har økonomisk mulighet, vil være betydelig. Disse ungdommene har ikke noe alternativ til videregående opplæring hvis Trysil vgs legges ned.
 - Det virker umulig å tilrettelegge godt hvis majoriteten av elever i en så stor region skal måtte bli borteboere.
- Ungt utenforskap er en økende utfordring. Det å ha fullført videregående opplæring har stor betydning for å sikre varig fotfeste i arbeidslivet. Hvordan bør den videregående skole- og tilbudsstrukturen utformes for å sikre at flere fullfører videregående opplæring?
 - Nedleggelse av Trysil vgs vil garantert medføre økning i ungt utenforskap. Elever som dagpendler og er borte fra hjemmet i inntil 12 timer hver dag (skoletid og reisetid),

risikerer å slite seg ut og falle ut av skolen. Elever som ikke ønsker, men må flytte på hybel risikerer å måtte slutte på videregående opplæring. Familier som må sende ungdommen sin på hybel har kanskje ikke økonomi til det, og ungdommen får ikke et reelt tilbud om videregående opplæring. Det er grunn til å tro at frafallet fra videregående opplæring vil bli større om et større antall elever må flytte på hybel og/eller får lang skolevei.

Vedtak 5-6.

I vedtaket som ble fattet om å utrede en ny skole – og tilbudsstruktur ga fylkestinget også føringer om å utrede forslag til alternative opplæringsmodeller som skal prøves ut i Innlandet.

Et av målene for delutredningen som utreder alternative opplæringsmodeller er å foreslå alternative opplæringsmodeller som kan ivareta arbeidskraftbehov og kompetansebehov i en situasjon med elevtallsnedgang.

Alternative opplæringsmodeller vil i større eller mindre grad innbefatte bruk av fjernundervisning. Dette gjelder både et nettskoletilbud som gis innenfor studieforbereende utdanningsprogram og alternative opplæringsmodeller innenfor yrkesfag.

- Trysil videregående skole er den eneste videregående skolen i Innlandet som har lang erfaring med nettbaserte studier. I 2008 ble Studiesenter for nettbasert undervisning innen helse- og oppvekstfag etablert. I mange år før den tid hadde skolen fjernundervisning fra Trysil vgs til Midt-Østerdal vgs. Fra 2012 har Trysil vgs undervist nettbasert i fellefag i studieforbereende utdanningsprogram. Plattformen for nettundervisning (LMS) har variert fra Fronter, Its Learning og nå Microsoft Teams/Onenote. I skoleåret 2023/2024 har Trysil vgs ca 170 elever på nettbaserte studier. Det er like mange nettbaserte elever som ordinære elever ved skolen. Karrieresenterne i Innlandet fylkeskommune underviser samlingsbasert, og ikke nettbasert slik Trysil vgs gjør.
- Erfaringen Trysil vgs har med nettbasert undervisning bør ansees som verdifull for alternative opplæringsmodeller. Både for nettskoletilbud innen studieforbereende utdanningsprogram og nye opplæringsmodeller innen yrkesfag.
- Oppbygging og drift av nettstudier fordrer samarbeid mellom mange funksjoner på en skole. Ledelsesstyring, egne ansatte med definerte arbeidsoppgaver mot nettelevene, lærere med kunnskap og erfaring i bruk av de digitale verktøy og IT-personell med ansvar for utvikling og bruk av Teams/Onenote. Dette lar seg ikke enkelt gjenskape på andre skoler eller hos et Karrieresenter hvis Trysil vgs blir lagt ned.

Vedtak 7.

Uavhengig av skolestruktur er fylkeskommunen opptatt av å styrke laget rundt eleven. Målet er et skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet.

- Fylkesutvalget har i denne prosessen sterkt fokus på fylkeskommunens økonomi. En nedlegging av skoler/tilbud der reiseavstand for elevene ikke endres betydelig kan forsvares. Men en nedleggelse av Trysil videregående skole er det motsatte av å styrke laget rundt eleven. En nedleggelse vil stor grad svekke tilbudet og trivselen for elevene som eventuelt må flytte/ukependle/dagpendle.
- En nedleggelse av Trysil videregående skole kan muligens gi økonomiske innsparinger Innlandet fylkeskommune. Det er ikke utført økonomiske beregninger på endringer i skoleskiss eller forandringer i organisering/struktur ved Elverum videregående skole. Sannsynligvis vil den totale samfunnsøkonomiske innsparingen av en nedleggelse bli negativ. Det vil bli mer ungt utenforskap som skaper samfunnsøkonomiske kostnader.
- Trysil videregående skole har i dag et godt skolemiljø med trivsel og sosial tilhørighet. Dette vil forringes hvis skolen legges ned.